

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Ostrava – Výškovice, Šeříková 33

Šeříková 682/33, 700 30 Ostrava - Výškovice

Identifikátor školy: 600 145 115

Termín konání inspekce: 2. – 5. březen 2004

Čj.:	n5-1054/04-5113
Signatura:	kn6zx131

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v humanitních (český jazyk a cizí jazyky) a přírodovědných (matematika, fyzika, chemie, zeměpis, přírodopis, vlastivěda a přírodověda) předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce,
- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v době inspekce,
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v době inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole v době inspekce,
- ❖ veřejnoprávní kontrola čerpání účelové dotace na vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci projektu SIPVZ P I- Informační gramotnost v roce 2003,
- ❖ veřejnoprávní kontrola čerpání účelové dotace výukového software v rámci projektu P II SIPVZ,
- ❖ tematicky zaměřená inspekce na výuku německého jazyka v základní škole.

CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY

Základní školu (ZŠ) Ostrava – Výškovice, Šeříková 33, (700 30 Ostrava – Výškovice) s celkovou kapacitou 600 žáků (uvedeno v posledním rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 14 904/03-21 ze dne 7. července 2003) navštěvuje v současné době 550 dětí. Ve škole je 16 tříd prvního stupně (z toho 5 tříd pokusného ověřování domácího vzdělávání) a 11 tříd druhého stupně. Součástí školy je školní jídelna při ZŠ (kapacita 520 jídel), školní družina (ŠD) – odloučené pracoviště, Šeříková 31, s kapacitou pro 120 žáků. K datu konání inspekce byla ve ŠD v provozu 4 oddělení se 104 zapsanými dětmi. Dalšími součástmi ZŠ jsou ještě odloučená pracoviště mateřské školy (MŠ) s kapacitou pro 156 dětí (skutečnost 97 dětí v 5 třídách) a školní jídelna při MŠ (kapacita 180 jídel). Objekt MŠ se školní jídelnou se nachází v těsném sousedství ZŠ (Předškolní ulice č. 1).

Škola je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Statutární město Ostrava - Městský obvod – Jih, (Horní 3, 700 30 Ostrava).

Výuka na prvním stupni se realizuje podle vzdělávacího programu Obecná škola, čj. 12035/97-20 a na druhém stupni podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16847/96-2 (včetně zapracovaných dodatků). Rozhodnutím MŠMT ČR, čj. 17 738/99-22, ze dne 29. března 1999 bylo škole povoleno pokusné ověřování odlišné organizační formy základního vzdělávání – domácí vzdělávání.

MŠ navštěvují děti ve věku od 3 do 7 let. Ve třech třídách se uskutečňuje standardní program předškolní výchovy, dvě třídy jsou speciální pro děti s vadami řeči. Uspořádání běžných tříd je homogenní. Provoz mateřské školy je od 6:00 do 16:30.

Od října 1996 má škola statut fakultní školy Pedagogické fakulty Ostravské univerzity.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Príspevková organizace zaměstnává celkem 64,21 pracovníků (přepočteno na plně zaměstnané), z toho je 31 vyučujících v ZŠ, 4 vychovatelky ŠD a 10 učitelů MŠ. Ostatní pracovníci jsou pak správní zaměstnanci a zaměstnanci obou ŠJ.

Na 1. stupni vyučuje českému jazyku a matematice 10 učitelů s požadovanou odbornou a pedagogickou kvalifikací a jedna nekvalifikovaná učitelka (pracovní poměr na dobu určitou). Přírodovědě a vlastivědě ve čtvrtých a pátých ročnících je vyučováno poloodborně pedagogy z 2. stupně.

Výuka sledovaných předmětů na 2. stupni (českého jazyka, matematiky, fyziky a chemie, přírodopisu a zeměpisu) je zajištěna učiteli s požadovanou kvalifikací.

Všechny vyučující předmětu cizí jazyk získaly odbornou a pedagogickou způsobilost potřebnou pro výuku ve třídách 1. a 2. stupně základní školy. Pouze jediná se při vysokoškolském studiu přímo věnovala anglickému jazyku a další složila z anglického jazyka státní jazykovou zkoušku.

Metodická sdružení ani předmětové komise nejsou ve škole zřízeny. Metodickými záležitostmi se zabývají koordinátoři pro jednotlivé předměty, kteří pak úzce spolupracují se zástupkyněmi ředitele pro 1. a 2. stupeň. Koordinátoři se scházejí pravidelně na začátku školního roku s vyučujícími daného předmětu. Stanoví prioritní vzdělávací cíle v jednotlivých ročnících, domluví předběžné termíny čtvrtletních prací, dojde k předání informací týkajících se aktualizace tematických plánů. Jednotliví učitelé připravují podklady pro analýzu výsledků učení, které dále slouží ke zpracování hodnotící zprávy pro ředitele školy. K řešení aktuálních záležitostí jsou svolávány operativní schůzky. Významným poradním orgánem ředitele je pedagogická rada a občanské sdružení - Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ).

Úkoly výchovného poradenství zastává výchovná poradkyně (VP), která absolvovala vysokoškolské kvalifikační studium a dále se vzdělává návštěvou akcí věnovaných problematice poradenství.

Organizace činnosti školy je přehledně a do detailů zpracována v samostatných materiálech, jako jsou Organizační řád, Provozní řád, Školní řád a Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení. Ve jmenovaných řádech je pamatováno na přesné vymezení práv a povinností žáků i zaměstnanců. Takto pojatá organizační struktura je účinná a plně funkční v rámci zajištění chodu školy.

Roční plán organizace na školní rok 2003/2004 a jeho příloha Orientační plán činnosti postihují veškeré činnosti školy pro určené období. Plán obsahuje analýzu výchozího stavu s vymezením kladů, výhod a nedostatků. Nechybí prognóza pro dané období se stanovením prioritních oblastí a cílů. Rozpis hlavních úkolů je systematicky termínově řazen, uvedena je osobní zodpovědnost za jejich plnění (včetně ředitele) a doporučení informačních zdrojů. Z rozpisu hlavních úkolů je zvlášť vyčleněn rozpis hlavních akcí v daném roce a celoroční stálé úkoly. V plánu kontrol jsou definovány okruhy kontrolní činnosti. Aktualizace úkolů a bližší specifikace činností je doplňována v týdenních plánech, které jsou k dispozici na nástěnce ve sborovně. Zde jsou také průběžně soustředěny informace týkající se chodu školy. Každodenní kontakt vyučujících umožňuje vzájemnou konzultaci vlastní výchovně-vzdělávací činnosti.

Ředitel školy ve spolupráci se svými zástupkyněmi a určenými uvádějícími učitelkami dbají na to, aby začínajícím učitelům byla poskytována metodická pomoc. V rámci hodnocení kvality práce pracovníků se vychází z předem stanovených kritérií, se kterými byli všichni zaměstnanci seznámeni. Záznamy o provedených kontrolách jsou prokazatelně vedeny, předloženy byly také zápisy o uskutečněných hospitacích. V hospitačních záznamech jsou

vymezeny klady a zápory výchovně-vzdělávacího působení vyučujících, včetně návrhů nápravných opatření.

Způsob plánování v oblasti lidských zdrojů je promyšlený a funkční. Odborný růst učitelů je realizován v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) podle individuálního výběru se zohledněním potřeb organizace.

Zásady informačního systému jsou přesně a věcně stanoveny v organizačním řádu. Výroční zpráva o činnosti školy za uplynulý školní rok má velmi dobrou vypovídací hodnotu, je bohatým zdrojem informací o práci školy a hodnocení výsledků výchovy a vzdělávání.

Výchovně-vzdělávací činnost v MŠ zajišťuje deset pedagogických pracovníků s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Úvazky osmi pedagogických pracovníků jsou stoprocentní, vedoucí úseku byl ponechán úvazek ředitelky MŠ – 16 hodin přímé práce s dětmi, úvazek jedné pedagogické pracovníce (zastupující důchodkyně) činí 0,77. Úvazky jsou vzhledem k provozní době mateřské školy, výchovně-vzdělávacímu procesu a nadstandardním aktivitám stanoveny efektivně. Souběžné působení učitelek pozitivně ovlivňuje kvalitu výchovně-vzdělávacích činností a aktivit.

Organizace činnosti a provozu předškolního zařízení je dána školním vzdělávacím programem s vnitřními normami, provozním, vnitřním a organizačním řádem. Zde jsou jasně stanovena pravidla, konkrétní úkoly a kompetence jednotlivých pracovníků. Organizační uspořádání je účelné a funkční.

Přenos informací uvnitř mateřské školy je zabezpečen zejména každodenním kontaktem vedoucí úseku se všemi zaměstnanci, nástěnkou, aktuální problémy jsou řešeny na operativních schůzkách. Uskutečňovány jsou pedagogické rady a provozní porady, z průběhu jednání jsou pořizovány zápisy s relevantními údaji. Zaměstnankyně mají přístup ke všem potřebným informacím, ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna.

Oblast vedení, motivování a vnitřní kontroly se základními pravidly je zpracovaná pro pedagogické pracovníce i správní zaměstnankyně. Vedoucí úseku klade důraz na provádění běžných denních prohlídek zařízení a orientačních vstupů do tříd v průběhu dne. Frekvence hospitací s předem stanovenými cíli byla ke dni inspekce úměrná praxi a zkušenostem pedagogických pracovníků. Vedoucí úseku se cíleně věnuje začínající učitelce. Písemná dokumentace obsahuje závěry pro další práci. Hospitační zjištění jsou s učitelkami projednávány individuálně, získané poznatky jsou zevšeobecňovány a projednávány na pedagogických radách.

Pro učitelky mateřské školy jsou ze strany ředitele ZŠ vytvořeny velmi dobré organizační i materiální podmínky pro vzdělávání. Obsahy vzdělávacích akcí i tituly studijních materiálů korespondují s potřebami školy i realizovaným výchovně-vzdělávacím programem (např. všechny pedagogické pracovníce vlastní certifikát úspěšného absolventa endogenního dýchání). Vedoucí úseku dbá na využívání získaných zkušeností a podnětů v praxi a jejich předávání ostatním členkám pedagogického kolektivu.

Systém stimulování a pravidelného hodnocení zaměstnanců MŠ je dílčím způsobem vytvořen v části školního programu. Učitelkami je prováděno průběžné vyhodnocování výsledků výchovně-vzdělávací práce a analýza třídních programů. K sebeevaluaci jsou učitelky vedeny zejména při pohospitačních rozhovorech a na pedagogických radách.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní i mateřské škole jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V objektu školy se nacházejí třídy prvního a druhého stupně, odborné učebny pro výuku přírodovědných předmětů, učebny pro výuku rodinné, výtvarné, hudební a dramatické výchovy, malý divadelní sál, dvě tělocvičny, školní dílny a cvičná kuchyňka, školní knihovna a tři multimediální učebny. V budově je umístěna také školní kuchyně s jídelnou pro žáky ZŠ.

Ke sportovnímu vyžití slouží přilehlé hřiště s běžeckou dráhou, doskočištěm a plochou pro míčové hry.

Výuka českého jazyka a matematiky probíhala v kmenových třídách. Všechny učebny jsou dobře udržované, svými rozměry odpovídají počtu žáků ve třídách. Vybaveny jsou převážně starším žakovským nábytkem, desky lavic jsou v některých třídách vyměněny za nové, nebo opatřeny novými nátěry. Ve třídách je dostatek magnetických tabulí, kde jsou umístěny transparentních pomůcky k doplnění právě probíraného učiva. Třídy jsou esteticky podnětné, prostředí je zútulněno živými rostlinami. V učebnách 1. stupně je vymezený prostor k relaxaci a práci v kruhu na koberecové ploše.

Cizím jazykům je vyučováno v odborných učebnách určených pro jazykovou výuku, případně v počítačové učebně, nebo v běžných třídách. Kromě květin, výzdoby, na níž se částečně podíleli i žáci, působily pozitivně materiály související s jazykovou výukou. Odborné jazykové učebny nejsou zatím vybaveny didaktickou technikou. Kazetový magnetofon si učitelky do hodin přinášely. Pro výuku anglického a německého jazyka je dostatek pomůcek, které jsou vcelku na velmi dobré úrovni (nástěnné tabule s přehledy gramatiky, kartičky, magnetofonové kazety, malé slovníky pro žáky, cizojazyčné mapy). Stávající fond odborné literatury v kabinetu cizích jazyků se postupně dále doplňuje velkými slovníky, dalšími mluvnicemi cizího jazyka a didaktikou výuky cizího jazyka. Žáci jsou vybaveni kvalitními učebnicemi cizího jazyka. Jde o ucelené řady z jednoho nakladatelství. K základním učebnicím a pracovním sešitům, jež zapůjčuje škola, hradí rodiče žáků 8. a 9. ročníků zařazených do anglického jazyka anglický časopis jako doplněk výuky.

Výuce informatiky slouží učebna vybavená v rámci projektu INDOŠ 17 počítači (PC), z nichž 11 je s možností připojení na internet. Učebna cizích jazyků je vybavena 10 PC zapojenými do sítě. Ve třetí učebně je umístěno 19 PC, kterých se využívá pro výuku v různých předmětech i pro mimoškolní práci žáků.

Materiální vybavení pro výuku sledovaných předmětů je dostačující, žákům jsou k dispozici ucelené řady učebnic. Poněkud zastaralý je knižní fond žakovské knihovny. S ohledem na finanční možnosti školy se potřebné pomůcky, včetně didaktické techniky, průběžně doplňují. V hospitovaných hodinách byly učební pomůcky účelně využívány.

Mateřská škola je umístěna ve třech typizovaných budovách pavilónového typu a správní budově se školní jídelnou a provozními místnostmi. Každou třídu tvoří oddělení s hernou, kuchyňkou a sociálním zázemím. Pro potřeby všech tříd je od 1. ledna 2004 k dispozici stabilní tělocvična.

Nábytek je převážně původní, značně opotřebovaný, stejně jako některé podlahové krytiny. Pouze jedna třída je vybavena novými dětskými stoly a židlemi. Prostorové členění je standardní, koutky pro skupinové činnosti jsou vytvářeny zejména mobilními prvky. Samoobslužnost při volbě her, hraček, výtvarného, spotřebního i přírodního materiálu je zajištěna.

Sportovního zařízení a tělovýchovného nářadí a náčiní má MŠ průměrné množství. Tělocvična a přístupové prostory k ní byly v době inspekce ve fázi vybavování. Jako informační centrum slouží pedagogickým pracovnícům sborovna s pedagogickou, odbornou

a metodickou literaturou a nástěnka, kde jsou umístěny platné vnitřní i zákonné normy. Budova MŠ je chráněna napojením na centrální zabezpečovací elektronické monitorovací zařízení.

Zásoba hraček, učebních pomůcek, přírodního a spotřebního materiálu je velmi dobrá, vedoucí úseku ji ve spolupráci s ředitelem školy cílevědomě rozšiřuje. Audiovizuální a didaktické techniky mají učitelky dostatek, v práci s dětmi ji využívají. Pro potřeby všech pedagogických pracovníků jsou v MŠ k dispozici počítač, tiskárna a kopírovací stroj. Knižní fond obsahuje širokou škálu titulů pro děti (včetně encyklopedií) i pedagogické pracovníce. V budově mateřské školy je udržován pořádek a čistota. Výzdoba všech prostor je tvořena učitelkami s využíváním dětských výtvarných prací, které prostředí zútulňuje a zpříjemňuje.

Školní zahrada je velký oplocený pozemek s tradičním vybavením (skluzavkami, pískovišti, průlezkami, hračkami, sportovními a sezónními potřebami). Pro rekreační a relaxační činnosti dětí při pobytu na školní zahradě jsou vytvořeny velmi dobré podmínky.

Dlouhodobý výhled zkvalitňování materiálně-technických podmínek je zpracován ředitelem ZŠ.

Materiálně-technické podmínky základní školy umožňují efektivně realizovat zvolené vzdělávací programy a jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Materiálně-technické podmínky mateřské školy umožňují účelně realizovat zvolený výchovně-vzdělávací program, jsou v souhrnu průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy – realizace vzdělávacích programů

Údaje uvedené v povinné dokumentaci jsou ve shodě s údaji posledního vydání rozhodnutí o zařazení do sítě škol, čj. 14 904/03-21 ze dne 7. července 2003. Výuka je ve škole realizována na 1. stupni podle schváleného vzdělávacího programu Obecná škola (čj. 12035/97-20) a na 2. stupni podle programu Základní škola (čj. 16847/96-2, včetně zpracovaných doplňků). Navíc v pěti ročnících 1. stupně probíhá pokusné ověřování domácího vzdělávání na základě rozhodnutí MŠMT ČR, čj. 17 738/99-22, ze dne 29. března 1999. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpracovány individuální vzdělávací programy.

Zvolené vzdělávací programy jsou v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Učební dokumenty

Kontrolou předložené dokumentace a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka sledovaných předmětů probíhá podle platných učebních dokumentů zvolených vzdělávacích programů. Časová dotace výuky sledovaných předmětů je v souladu s učebními plány. Zvýšenou časovou dotací je posilována výuka českého jazyka a matematiky.

Žáci 7. – 9. ročníků mají možnost výběru volitelných předmětů, jako jsou informatika, technické činnosti, základy administrativy, domácnost, přírodovědná praktika. Pro žáky 9. ročníků je nabídka rozšířena o cvičení z českého jazyka a cvičení z matematiky, konverzace v anglickém jazyce, výuka německého jazyka a v IX. C přírodovědná praktika se zaměřením na fyziku. Výuka volitelných předmětů je realizována celkem ve 23 skupinách.

Návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky je sledována koordinátory pro jednotlivé předměty. Vyučující mají zpracovány tematické plány učiva, které vycházejí z učebních

osnov pro jednotlivé předměty. Povinná dokumentace školy je řádně vedena a průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty výše uvedených vzdělávacích programů.

Kontrola naplňování učebních osnov

Systém kontrolní činnosti pro daný školní rok je zpracován v ročním plánu organizace na školní rok 2004/2003. Do kontrolních mechanismů je zahrnuta i práce koordinátorů pro jednotlivé předměty. Kontroly se zaměřují na jednotlivé úseky činnosti školy. Kontrolní záznamy jsou řádně vedeny. Hospitace probíhají dle stanoveného plánu, záznamy z hospitací jsou pořizovány na zvláštních tiskopisech s vymezením kladů a záporů. Vyučující jsou se závěry hodnocení prokazatelně seznamováni, případné nedostatky jsou bezprostředně odstraňovány nebo je určen termín následných kontrol. Prostor je dán i vzájemným hospitacím, začínajícím učitelům je věnována potřebná pozornost.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy (vůči žákům)

Školní řád výstižně zachycuje práva a povinnosti žáků i pedagogů. Všeobecné provozní náležitosti jsou zpracovány v organizačním řádu. Pracoviště součástí školy (MŠ, ŠD, ŠJ) a odborné pracovny se řídí vlastními provozními řády. Sestavení rozvrhu hodin zohledňuje psychohygienické zásady.

Přenos informací uvnitř školy směrem k žákům je zajištěn třídními učiteli a písemnou formou na nástěnkách umístěných na chodbách, příležitostně i školním časopisem. Informace vyučujícím tlumočí vedení osobně, nebo jsou zveřejněny na nástěnce ve sborovně. Program pracovních porad a pedagogických rad je předem znám. Zprávy rodičům se dostávají prostřednictvím žakovských knížek, nebo při osobních konzultacích na rodičovských schůzkách. Rodiče mohou po dohodě s vyučujícím navštívit vyučovací hodinu. Organizace domácího vzdělávání je stanovena v organizačním řádu v části VII.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství

Problematické výchovné poradenství (dále jen VP) se věnuje výchovná poradkyně, která absolvovala požadované kvalifikační studium. Podchycení úkolů VP, jejich začlenění do práce školy je obsaženo v plánech činnosti výchovného poradce a metodika prevence v probíhajícím školním roce. Plán se zaměřuje na tři stěžejní oblasti, a to na poradenství a metodickou činnost, na zajištění péče o žáky s diagnostikovanými specifickými poruchami učení a chování a na profesní orientaci žáků. Výchovná poradkyně garantuje péči o děti se speciálními vývojovými poruchami učení, sleduje realizaci jejich individuálních učebních plánů a spolupracuje s vyučujícími, třídními učiteli a koordinátory pro jednotlivé předměty. Žáci a jejich zákonní zástupci mají o činnosti výchovného poradce dostatek informací. Jsou stanoveny konzultační hodiny (třikrát týdně), pro rodiče nově příchozích a vycházejících žáků se realizují preventivní poradenské schůzky. Ve škole je také umístěna schránka důvěry. V oblasti VP škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií ČR, se Speciálně-pedagogickým centrem a s kurátory z odborů péče o dítě z místně příslušného i sousedních městských obvodů. Výchovná poradkyně pravidelně navštěvuje vzdělávací akce zaměřené na danou problematiku.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Hodnocení vychází ze závěrů hospitací v hodinách českého jazyka na 1. a 2. stupni. Stavba všech navštívených hodin byla promyšleně připravená. Přehledně zpracované časově tematické plány vyučujících vycházejí ze schválených učebních plánů a osnov a usnadňují přípravu konkrétního učiva v jednotlivých ročnících v průběhu školního roku. Na plánování se podílejí koordinátoři pro výuku českého jazyka. Na společných schůzkách je dohodnut počet, obsah a úprava kontrolních prací, sjednocení klasifikačních kritérií, požadavky na vybavení kabinetu českého jazyka pomůckami a organizace aktivit, např. olympiád, recitačních a literárních soutěží a jiných).

Cíle, kterých mělo být v hodinách dosaženo, byly stanoveny tak, aby umožňovaly využití efektivních forem práce a současně respektování individuálních vzdělávacích potřeb dětí. Zejména na 1. stupni, kde se výuka realizuje podle vzdělávacího programu Obecná škola, byli žáci vedeni k zodpovědnosti a spolurozhodování. Přirozené vyjadřování vlastních názorů směřovalo k rozvoji komunikativních dovedností žáků. Probíraná látka v navštívených hodinách navazovala na předcházející témata.

Personální zajištění výuky českého jazyka na obou stupních ZŠ je optimální a odpovídá požadavku odborné a pedagogické způsobilosti učitelů. Vedení školy se staví vstřícně k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP), vyučující se pravidelně zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných především Pedagogickým centrem Ostrava.

Odborná učebna českého jazyka a literatury ve škole zřízena není, proto výuka probíhala v kmenových učebnách. V případě potřeby navštěvují žáci počítačovou učebnu, kde jsou k dispozici programy pro opakování pravopisu, gramatiky a skladby. Literární hodiny mohou být vyučovány v učebně hudební výchovy. Pro výuku sledovaného předmětu je dostatek základních pomůcek (nástěnné tabule pro gramatiku, soubory fólií pro projekci, obrazové soubory do literární výchovy a jiné), které jsou ve vyučování běžně používány. Didaktická technika je k dispozici, v hospitovaných hodinách však nebyla využita. Ve škole je pro žáky dostatek Pravidel českého pravopisu, slovníkového materiálu. Knižní fond žákovské knihovny je poněkud zastaralý, průběžně se však dle finančních možností obnovuje. Žákům slouží ucelené řady vhodných učebnic, ve třídách prvního stupně i pracovní sešity.

Výuka navštívených hodin byla účelně řízena, vyučovací čas byl efektivně využit. Téměř ve všech hodinách, zejména na 1. stupni, bylo pamatováno na vhodnou motivaci, což se projevilo následně ve zvýšené aktivitě a zájmu o výuku. Klasickou stavbu hodin na 2. stupni, která byla založena převážně na frontální výuce, vhodně doplňovaly individuální i skupinové činnosti. Žáci měli možnost pracovat individuálním tempem, při plnění úkolů jim byla poskytována potřebná pomoc. Zkušební a opakovací otázky byly zaměřeny na pochopení širších souvislostí. Výkony žáků byly bezprostředně vyhodnocovány s ohledem na respektování jednotlivých dispozic, hodnocení bylo pedagogy zdůvodněno. Písemné projevy žáků jsou vyučujícími pravidelně sledovány a hodnoceny. Ne vždy však byly děti vedeny k vlastnímu sebehodnocení. Tempo výuky bylo přiměřené věku žáků a obsahu učiva. Průběžně byly zařazovány (především na prvním stupni) relaxační činnosti.

Stanovená pravidla vzájemné komunikace byla oboustranně akceptována. Žáci měli v průběhu vyučování dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Vyučující je vedli k sebeúctě, k vzájemnému respektování se a k toleranci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk je založeno na poznatcích z hospitací ve třídách 1. a 2. stupně v pěti vyučovacích hodinách německého jazyka a v pěti hodinách anglického jazyka.

Učitelky postupovaly v průběhu hodin podle stručných, ale i v některých případech podrobných příprav. Na počátku hodiny oznámily žákům cíle výuky. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány už ve fázi přípravy. Probírané učivo navazovalo na poznatky z předchozích let.

Dvě z vyučujících splňují odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku anglického jazyka nebo ruského jazyka v základní škole, což přispělo k metodickému zvládnutí výuky. Skutečnost, že se většina vyučujících při studiu učitelství nevěnovala na vysoké škole cizím jazykům, neměla zásadní negativní dopad na kvalitu výuky. Kladný vliv na metodické zvládnutí výuky mělo absolvování metodických kursů.

Materiální podmínky výuky cizích jazyků (magnetofony, kazety, kartičky, obrazový materiál, počítačový program, cizojazyčný časopis, kvalitní učebnice) rovněž podpořily splnění naplánovaných cílů.

Po obvyklém úvodu hodin bylo nejčastěji zařazeno opakování probraného učiva. Převažoval frontální způsob výuky. V několika případech byla vhodně zařazena i práce ve dvojicích či ve skupinách. Vyučující ve většině případů zvolily vhodné vnitřní členění hodin, které podporovalo aktivitu žáků. V části hodin zařazovaly přímou relaxaci, jindy střídaly různé náročné činnosti, takže tempo výuky bylo přiměřené. Magnetofonové nahrávky byly použity, ale prostor pro ně nebyl vždy dostatečný. V některých hodinách nebyly využity vůbec. Ne všechny vyučující prosadily požadavek vést hodiny pomocí cizojazyčných pokynů (ve vyšších třídách), spíše se dařilo používat cizojazyčnou komunikaci v ucelených celcích při práci s knihou. Někdy vyučující zbytečně překládala už osvojený pokyn do českého jazyka.

Plánovaný obsah a cíl hodiny byl většinou oznámen, často však chyběla motivace pomocí příkladů z praxe, poukaz na využití probíraného učiva, upozornění na nejčastější chyby či obtížné úseky učiva. V některých hodinách německého jazyka a v jisté míře i v hodinách anglického jazyka se vyučující věnovaly nácviku a upevňování komunikativních dovedností pomocí dialogů, delších samostatných jazykových projevů žáků, aktivizujících motivačních činností, dramatizace pohádky. Celkově však neměly zmíněné aktivity žádoucí rozsah. Vyučování mělo v těchto kladných případech výrazně činnostní charakter. Zařazena byla píseň, a jazyková hra. Zájem žáků o předmět se dařilo udržet. Jen v části hodin se v závěru objevilo shrnutí učiva a zhodnocení hodiny.

V hospitovaných hodinách převládala potřebná pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě. V některých případech byli povzbuzováni k vyjádření vlastního názoru, jindy ovšem byla komunikace jednostranná, jednosměrná. Vyučující nepocíťovaly potřebu zjistit názory žáků. Nepotřebovaly se ujistit, zda vše pochopili, zda nemají doplňující otázky. Komunikace a vyjadřování žáků byly vesměs na velmi dobré úrovni. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Kladně působila skutečnost, že velká část jazykových skupin byla málo početná, žáci byli plně vytíženi, mohli se uplatnit, nenudili se, tudíž nebyly potíže s kázní.

Ve většině sledovaných hodinách nedostalo žádoucí prostor hodnocení žáků. Např. úvodní opakování probraného učiva nebylo využito ke klasifikaci žáků známkou. I v jiných částech hodin se klasifikace známkou objevila sporadicky. Ani zdařilé výkony žáků, kteří předvedli své komunikační dovednosti v dialogích či dramatizaci nebyly klasifikovány. Samozřejmě se pak nemohlo objevit ani zdůvodnění klasifikace žáka učitelkou. Vyučující ovšem dovedly

ocenit úspěchy žáků pochvalou. Žáci nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v prvouce, přírodovědě a vlastivědě na 1. stupni základní školy a v přírodopise a zeměpise na 2. stupni základní školy

Časové hodinové dotace ve sledovaných předmětech jsou v souladu s učebním plánem realizovaných vzdělávacích programů. Ve vyučovacích jednotkách byly stanoveny cíle výuky vhodně a přiměřeně, byly respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků. Účelnost, konkretizace a míra naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ve sledované výuce a rovněž návaznost probíraného učiva na předcházející témata jsou plněny na standardní úrovni.

Vyučující výše sledovaných předmětů mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Věcná a odborná správnost výuky byla dodržována.

Vyučovací hodiny sledovaných předmětů probíhaly v kmenových třídách, jedna hodina přírodopisu proběhla v odborné učebně přírodopisu, která slouží i jako kmenová třída. Pracovny jsou optimálně vybaveny učebními pomůckami, aktuálními učebnicemi i didaktickou technikou. Výuka probíhala ve třídách s vysokou estetickou úrovní.

Řízení výuky bylo účelné, vyučovací čas byl žáky adekvátně naplňován. Zastoupení aktivních činností žáků (možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy řešení, používat různé informační zdroje) bylo až na dvě hodiny přírodopisu zcela běžné. Při hospitacích na 2. stupni převažoval frontální způsob výuky. Žáci také využívali prvků skupinové práce, častá byla práce s učebnicí. Zcela dostačující byla role vyučujícího jako organizátora i jako zdroje informací. Individuální přístup učitele k žákům byl vyvážený, individuální tempo a úkoly byly pro většinu žáků dobře zvládnutelné, nebylo nutné časté upevňování učiva. Relaxace byla nenásilná a bylo jí více využito v hodinách na 1. stupni.

Aktivita a zájem žáků o výuku nebyl vždy patrný, většina se však snažila plnit stanovené úkoly nebo se na nich alespoň v rámci týmové spolupráce podílet. Úspěšnost učení žáků byla vysoká.

Stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky byla oboustranně akceptována, žáci v dostatečné míře využívali možnost vyjádřit vlastní názor, zapojovali se do diskuze, byl vytvářen prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Dílčí nekázeň nebyla zaznamenána. Vyučující se snažili u žáků upevňovat jejich sebedůvěru, sebeúctu, výchovu k toleranci a vzájemnému respektování. Komunikativní dovednosti měly u žáků v hospitovaných hodinách rozdílnou úroveň.

Ve vyučovacích jednotkách byly ze strany vyučujících respektovány individuální schopnosti žáků (velmi často se jednalo i o zdravotně postižené děti), byla využívána pochvala, docházelo k ocenění pokroku a to i u žáků s průměrným a slabým prospěchem. Hodnocení žáků učitelem bylo téměř vždy zdůvodněno.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a přírodovědných předmětech

Hospitace ve třídách 4. – 9. ročníku byly zaměřeny na matematiku, fyziku a chemii a uskutečnily se celkem u dvanácti učitelů.

Dlouhodobá příprava učitelů je promyšlená. Tematické plány zpracovali vyučující na konkrétní třídu, je zde patrné vhodné řazení tematických celků, logická návaznost učiva

i ujasněnost vzdělávacího cíle. Aktuální dodatky k plánům potvrzují, že se jedná o funkční pracovní pomůcku učitelů. Zodpovědnou přípravu na jednotlivé hodiny potvrzovaly konkrétní výukové cíle, logická návaznost učiva, výběr a kvantita předávaných informací. Tvorbu uceleného systému znalostí podporovalo opakování učiva s postupným vřazováním nových pojmů a vztahů. Ve dvou hodinách se vyskytly metodické nedostatky, a to při řešení slovní a konstrukční úlohy.

Všichni učitelé vyučující sledované předměty na 2. stupni mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro dané předměty. Dvě učitelky 1. stupně, v jejichž hodinách proběhly hospitace, jsou plně kvalifikované a učí druhým rokem. Hospitace potvrdila u jedné z nich potřebu systematického vedení a průběžné kontroly přípravy na vyučování.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách, odborných učebnách fyziky a chemie a výpočetní techniky. V kmenových třídách schází zejména potřebné zdroje informací pro žáky, např. nástěnné metodické tabule. Aktualizace učiva pomocí připravených materiálů na magnetických tabulích prováděna nebyla. Odborné pracovní mají potřebné technické zázemí (rozvody plynu, vody a elektrického proudu), trvalou součástí vybavení je zpětný projektor. Nástěnné pomůcky se vztahují pouze k učivu chemie. Demonstrační pomůcky, soupravy pro žákovské experimenty, laboratorní sklo a chemikálie jsou v množství a ve výběru odpovídajícím potřebám. K dispozici jsou i výukové videoprogramy a počítačové programy. V učebně informatiky, kde proběhla jedna hodina matematiky, je odpovídající počet žákovských pracovišť. Pracovní prostředí dosud není dotvořeno informujícím obrazovým materiálem, případně výstupy žákovských činností.

Výuka je zabezpečena vyhovujícími učebnicemi a sbírkami úloh, které byly často spolu s tabulí jediným prostředkem učení. Obecně se projevovala malá tvořivost vyučujících v přípravě pracovních materiálů (např. pracovních listů, modelů rovinných tvarů atd.). Práce s demonstračními pomůckami se vyskytovala podle potřeby, didaktická technika (zpětný projektor) byla využita efektivně v jedné hodině chemie k procvičování a zápisu učiva.

Sledované hodiny měly pracovní charakter, byly efektivní a účelně řízeny. Učivo chemie a fyziky zprostředkoval jasný a srozumitelný výklad s podporou demonstračních pokusů. Na demonstraci jevů se podíleli i žáci a teoretické znalosti dokázali aplikovat na konkrétních situacích. Učitelé matematiky upřednostňovali řešení typových úloh na tabuli a řízený dialog s podílem aktivního učení žáků. Nedostatkem bylo získávání informací zpětné vazby prostřednictvím individuálního výkonu jednoho žáka u tabule. Žáci byli vedeni k logickému vyvozování a zdůvodňování jevů a pojmů, drobné praktické úkoly, jimiž byli v části hodin zaměstnáváni mladší žáci, umožňovaly vícesmyslové vnímání. Úroveň zvládnutí učiva byla průběžně ověřována problémovými otázkami a zkušené učitelky tak prokázaly efektivní práci s cílem hodiny.

V organizaci výuky převládaly hromadné formy (vysvětlování, demonstrování, popis, rozhovor, pozorování), sledována byla i práce dvou a vícečetných skupin (matematika, fyzika). Při této činnosti žáci dobře spolupracovali a vzájemně komunikovali. Společné řešení úlohy před následnou samostatnou prací nebylo doplňováno diskusí o alternativních postupech. Žáci byli příliš vedeni, při samostatné práci se tempo přizpůsobovalo slabším jedincům, možnost sebekontroly byla vždy zajištěna. Dostatek času a individuální pomoc učitele, výjimečně i spolužáka, umožňovaly téměř všem úspěšně zvládnout zadaný úkol. Neefektivní byl diktát textu úloh i zápisu učiva. Používané organizační formy podporovaly dosažení cíle hodiny a byly účelné, i když méně zohledňovaly individuální předpoklady žáků (žádná forma diferenciací uplatňována nebyla). Střídáním metod byly vyučovací jednotky účelně členěny, avšak učitelé pouze výjimečně reagovali na psychohygienické požadavky. Žáci většinu vyučovací hodiny setrvali v sedě a na jediném pracovním místě.

Úlohu úvodní motivace mělo seznámení s cílem nebo tématem a obsahem hodiny a frontální prověřování dovedností a algoritmů, jejichž znalost byla předpokladem pro zvládnutí následujícího učiva. Aktivita žáků byla v průběhu vyučování podněcována pochvalou dílčího výkonu, pokusem, poskytováním individuální pomoci, přiměřenou náročností úkolů, možností sebekontroly i vstřícnosti učitelů. Ne vždy však byla dostatečně účinná, pokles pozornosti způsobovaly i dlouhotrvající jednotvární činnosti. Vyučovací čas byl využit efektivně, žáci prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů i velmi dobré znalosti teorie. Výchovné prvky nenásilně podporovaly osobnostní rozvoj žáků.

Všichni pedagogové měli u žáků přirozenou autoritu založenou na partnerských vztazích, vzájemném respektu a toleranci. Příjemné vystupování a kultivovaný projev působil příznivým dojmem a zjevně ovlivňoval i chování žáků. Prostor pro vytváření komunikativních dovedností byl vymezen cílem, obsahovou náplní a pracovním pojetím hodiny. Někdy převažovaly v tomto směru aktivity učitelek nad aktivitami žáků. Při řízeném rozhovoru směřovaly otázky k pochopení širších souvislostí jevů, kontrolní opakovací otázky ověřovaly porozumění učivu. Důsledně na souvislost projevu a přesnost vyjadřování dbaly učitelky fyziky a chemie. Ke slovnímu hodnocení výkonů žáků případně ke klasifikaci učitelé přistupovali jen ojedinele. Prostřednictvím průběžné kontroly vyučujícím a následné společné opravy a vyhodnocení práce měli žáci dostatečnou příležitost k sebehodnocení. Hodnocení hodiny směrem k dosažení cíle bylo prováděno jen výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Koordinátoři pro výuku předmětů na 1. i 2. stupni se na počátku školního roku dohodnou s vyučujícími na sjednocení klasifikace a na způsobu a četnosti hodnocení výsledků vzdělávání v jednotlivých ročnících. Jedná se zejména o obsah a rozsah čtvrtletních kontrolních prací z českého jazyka a matematiky, slohové práce a kontrolní diktáty na druhém stupni. Pravidelně jsou vyhodnocovány srovnávací testy SCIO v 9. ročnících. Vedení školy připravuje ve spolupráci s koordinátory orientační srovnávací prověrky ve 4. a 7. ročnících. Jejich vyhodnocení je součástí celkového evaluačního systému. Standardizované testy se využívají zejména v matematice a českém jazyce (škola se zapojila do projektu „KVALITA 2004“). Na jejich provedení se plánovaně podílejí převážně učitelé matematiky a češtiny. Srovnávací písemné práce využívají i učitelé fyziky a chemie. Obsahová skladba je kvalitativně diferencovaná a respektuje individuální možnosti a předpoklady žáků. Všechny písemné práce jsou doloženy analýzou, jejíž součástí jsou přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Kontrolou bylo zjištěno, že písemná dokumentace žáků je řádně vedena a vyučujícími pravidelně sledována. Učitelé zjišťují výsledky vzdělávání ústním zkoušením, psaním krátkých kontrolních prověrek, písemných prací a testů, zadáváním samostatných prací (jednotlivců i skupin), zadáváním dlouhodobých úkolů (žakovské referáty). Pro žáky se speciálními potřebami vzdělávání jsou zpracovány individuální vzdělávací programy včetně evaluačních nástrojů. Dvakrát ročně probíhá přezkoušení žáků zařazených do domácího vzdělávání.

Závěry z hodnocení jsou podkladem pro přijetí potřebných opatření. K projednávání dochází zejména na jednáních pedagogických rad. Výsledky vzdělávání za jednotlivé předměty jsou prokazatelně souhrnně analyzovány.

Průběh vzdělávání a výchovy je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ SOUČÁSTI ŠKOLY – MATEŘSKÉ ŠKOLY

Vzdělávací programy

Školní vzdělávací program *Krok za krokem celým rokem* byl zpracován k 2. září 2002 na období 2002 – 2005. Byl projednán a schválen na pedagogické radě 30. srpna 2002 a upřesněn 27. září 2003. Při jeho tvorbě a následném zpracovávání třídních programů využívaly pedagogické pracovnice materiál Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (schváleno MŠMT ČR, čj. 14 132/01 – 22) a různé tituly soudobé pedagogické literatury. Součástí školního vzdělávacího programu je *Ekoplán pro školní rok 2003/2004*, který je zaměřen na utváření vztahů ke světu, porozumění běžným situacím a činnostem v životě dětí, v přírodě, na seznamování s materiály, z nichž jsou předměty vyrobeny, na seznamování s přírodními jevy, příslušnou literaturou a pomůckami. Do programu jsou dále zařazeny projekty *Planeta života* a *Nové dýchání – nová naděje* (ozdravný program s využíváním Frollova trenážeru k podpoře prevence proti bronchitidě, k regulaci dechu a cvičení endogenního dýchání vedoucího ke zlepšování zdravotního stavu astmatických dětí).

Filozofií MŠ je vytvoření příjemného prostředí, ve kterém děti budou získávat dle svých osobních předpokladů přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost jako přípravu na další rozvoj a učení.

Dlouhodobé cíle jsou podrobně rozpracovány do hlavních úkolů školního vzdělávacího programu a specifikovány v jednotlivých třídních programech a v plánech nadstandardních aktivit. Dílčí úkoly zahrnují všechny složky výchovy a výchovného působení.

Specifickou oblast tvoří logopedické třídy, kde pracují speciální pedagožka a logopedické asistentky v úzké spolupráci s klinickým logopedem, pedagogickým centrem a rodiči.

Cíle, hlavní i dílčí úkoly jsou aktuální a reálné, jsou zvoleny v duchu trendů současné předškolní výchovy.

Součástí školního vzdělávacího programu jsou plány akcí (různá kulturní vystoupení, výlety, exkurze, slavnosti, zábavy, spolupráce se ZŠ, besedy s ochránci přírody, výlety, výstavy výtvarného kroužku, celoškolení výlet, návštěva hasičů, aj.) a nadstandardních aktivit (plavecký výcvik, hra na zobcovou flétnu, výtvarný kroužek Šikovné ruce, škola v přírodě).

Výchovně-vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými právními normami.

Kontrolou režimu dne, školního vzdělávacího programu, třídních programů, týdenních plánů, zápisů v přehledech výchovné práce a přímou hospitační činností byl zjištěn soulad plánů s reálnou výchovně-vzdělávací činností ve všech třídách mateřské školy. Průběh vzdělávání je ve výše uvedené dokumentaci průkazně zachycen.

Vedení povinné i třídní dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování výchovně-vzdělávacího programu je zpracována ve školním vzdělávacím programu. Zdrojem informací a hodnocením práce jsou pohospitační pohovory, pedagogické rady, pololetní a závěrečná analýza. Průběžným vyhodnocováním aktuálního stavu a následným odstraňováním zjištěných nedostatků má vedoucí úseku dostatečnou zpětnou vazbu o funkčnosti plánování.

Kontrola plnění výchovně-vzdělávacího programu je účinná.

Organizační uspořádání činností i dalších aktivit vyhovuje z psychohygienického hlediska potřebám dětí předškolního věku. Jsou dodržovány tříhodinové intervaly mezi jídly, je

vymezen přiměřený čas pro pobyt dětí venku, individuální potřeba spánku jednotlivých dětí je respektována. V době inspekce nebylo zaznamenáno přetěžování dětí, byly zohledňovány vývojové, kognitivní, sociální i emocionální potřeby věkových kategorií všech tříd. Spontánní a řízené aktivity byly vyvážené.

Pitný režim je v mateřské škole zaveden.

Vztahy mezi rodiči a mateřskou školou řeší vnitřní řád s uvedením práv i povinností obou zúčastněných stran. K propagaci pedagogické práce jsou využívány zejména denní pohovory, třídní schůzky, nástěnky a výstavky dětských výtvarných a konstruktivních prací. Rodiče mají možnost kdykoliv vstupovat do tříd. Organizační uspořádání mateřské školy je účelné, informační systém vůči rodičům je funkční.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Všechny pedagogické pracovnice jsou pro práci v mateřské škole plně kvalifikované a využívají v praxi získané vzdělání.

Předepsané vzdělání u všech pedagogických pracovnic má pozitivní dopad na kvalitu výchovně-vzdělávací práce.

Spontánní a řízené činnosti

Kontrolní a hospitační činnost byla realizována v dopoledních blocích ve všech třídách mateřské školy.

Na vlastní práci s dětmi byly pedagogické pracovnice předem zodpovědně připraveny, obsahy činností volily z třídních programů, dané úkoly odpovídaly podmínkám a složení tříd.

Volbu spontánních i řízených činností pozitivně ovlivňovala velmi dobrá materiálně-technická nabídka. Motivace spontánních i řízených činností vycházely převážně z týdenních námětů, nabídek her, aktivit a činností. Často byly využívány literární a hudební zdroje nebo společné prožitky. Hodnocení dětí učitelkami bylo v průběhu dne výrazně pozitivní, děti byly povzbuzovány a oceňovány i za snahu. Minimálně se při hospitacích vyskytlo rozvíjení schopnosti sebehodnocení dětí a hodnocení ostatních či spoluúčast na tvorbě programu a řešení vzniklých situací.

Spontánním činností byl vyhrazen přiměřený časový prostor, probíhaly formou her a zájmových aktivit. Děti měly možnost vybírat si kamarády, hry, činnosti i místo. Snadno se orientovaly v dostupné nabídce her, hraček, výtvarného a přírodního materiálu, která pro ně byla poutavá a zajímavá. Hry probíhaly individuálně a ve skupinách, vyskytovaly se hry námětové, dramatické a konstruktivní. V rovnováze byly činnosti, které si děti volily samy a vycházely z jejich vlastní samostatnosti a iniciativy. Do spontánních činností byly běžně vřazovány řízené výtvarné a pracovní aktivity. Zejména hry starších dětí nepostrádaly patřičnou všestrannost a kolektivní interakci. U dětí mladší věkové skupiny převládaly hry jednodušší s vyhraněnou potřebou dětí individuálního kontaktu s učitelkou. Navozovat činnosti se dařilo nenásilně. Ve všech třídách byly vytvořeny podmínky a předpoklady k různorodým činnostem, které děti uspokojovaly, poskytovaly jim radost, bezpečí a sociální podněty.

V samostatně organizovaných *řízených činnostech* převažovaly hospitace v cílených pohybově-tělových aktivitách, hospitovány byly ale i činnosti zaměřené na jednu oblast vzdělávání nebo činnosti integrované. Dětem byly většinou nabídnuty a následně jimi využívány vhodné učební pomůcky a pracovní materiály. Organizační formy a tělovýchovné prostředky v pohybových činnostech, které probíhaly v tělocvičně, nebyly vždy vhodné

voleny, nevedly k permanentní aktivitě všech dětí. V řízených činnostech byly využívány frontální, skupinové i individuální způsoby práce. Forma opakování vedla k efektivnímu prohlubování získaných znalostí a dovedností.

Úkoly sebeobsluhy, hygieny a úklidových prací byly během dne průběžně upevňovány a procvičovány, stejně tak byl kladen důraz na rozvíjení kladných sociálních vztahů a společenských návyků.

Atmosféra ve třídách byla příjemná a tvůrčí. Učitelky přijímaly děti s porozuměním, dovedly jim naslouchat. Vztahy mezi dospělými a dětmi i mezi dospělými navzájem byly přátelské a partnerské. V průběhu inspekce nebyly u dětí zaznamenány projevy násilí a agresivity.

Kvalita spontánních činností je v mateřské škole vynikající, řízených činností velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti vzhledem k věkovým možnostem dosahovaly velmi dobrých výsledků v oblasti pohybového rozvoje včetně jemné motoriky. Velmi samostatné byly v sebeobslužných činnostech a v dodržování osobní hygieny. Vztahy mezi dětmi, chování i vzájemná komunikace byly kamarádské a bezproblémové. Děti se pohybovaly spontánně a bezprostředně, v průběhu dne byly aktivní a spokojené. Dokázaly třídit zprostředkované poznatky a správně je označovaly. Jejich mluvené projevy v běžných třídách se vyznačovaly gramatickou správností s drobnými logopedickými vadami. Pro rozvíjení představivosti a fantazie byl vytvořen prostor zejména ve hrách, výtvarných, technických a konstruktivních činnostech. Děti v nich dosahovaly velmi dobrých výsledků.

Průběhové výsledky jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou pozitivně ovlivněny aktivním přístupem všech pedagogických pracovníků při naplňování výchovně-vzdělávacího programu a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Současně s komplexní inspekcí probíhala tematicky zaměřená inspekce na výuku německého jazyka v základní škole.

Ze zjištění vyplývá, že v posledních letech stále více rodičů i žáků dává při volbě cizího jazyka přednost anglickému jazyku. Zájem o německý jazyk se snižuje tak výrazně, že nebylo možné ve všech ročnících výuku zahájit. Skupiny, v nichž se vyučuje německý jazyk, jsou někdy výrazně málo početné. Výuka cizích jazyků je vhodně doplněna volitelnými předměty. Jde o konverzaci v anglickém jazyce a o německý jazyk jako druhý studovaný jazyk. Při plánování obsahu výuky německého jazyka vycházejí vyučující z platných osnov obou vzdělávacích programů, pokud jde o německý jazyk vyučovaný jako první jazyk od 4. ročníku. V případě výuky německého jazyka jako druhého vyučovaného jazyka (jde o volitelný předmět nasazený od 7. ročníku) došlo k pochybení, které bude třeba do konce školního roku 2003/2004 napravit. Plánovaný obsah učiva totiž zahrnuje pouze okruhy učiva z prvních dílů používané řady učebnic. Nepočítá se zatím s probíráním okruhů základního učiva vyšších ročníků základní školy, jak ukládají osnovy volitelného předmětu cizí jazyk schválené MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2.

Zjištění a závěry z tematické inspekce v rámci projektu SIPVZ P I a P II – **Informační gramotnost v roce 2003** jsou uvedeny ve zvláštních tiskopisech určených pro tento druh inspekční činnosti.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Pozitivní klima školy umožňuje všeobecný rozvoj žáků a plnohodnotné zapojení dětí s poruchami učení a chování do vyučovacího procesu. Nabídka volitelných předmětů v 7. až 9. ročnících (v letošním školním roce otevřeno 23 skupin) podporuje zájem žáků o výuku.

V době mimo vyučování mají děti možnost vyžití v široké škále zájmových kroužků, kterých pracuje na 1. stupni sedm a na 2. stupni deset. V nabídce jsou zastoupeny kroužky umělecky zaměřené (dramatický, výtvarný, sborový zpěv, taneční), sportovně zaměřené, jazykové, práce s počítači a další.

Své nadání a fyzické předpoklady mohou děti navzájem porovnat ve školních soutěžích a olympiádách. Žáci školy se také pravidelně a úspěšně prezentují na veřejnosti, zúčastňují se olympiád v českém a anglickém jazyce, matematice, zeměpisu a dějepisu, fyzice a chemii. Není výjimkou, kdy žáci obsazují přední místa v regionálních kolech a často postupují i do kol celorepublikových. Velký zájem je o účast ve sportovních soutěžích, literárních a recitačních soutěžích, ve kterých dosahují také významných úspěchů. Nepřehlédnutelné je zviditelnění školy v pořádání kulturních akcí pro veřejnost (koncerty, besídky, představení pro děti i dospělé), pořádání sportovních akcí a školních výletů. K prezentaci školy přispívá vydávání školního časopisu „Smajlík“.

Škola je jedinou ZŠ na Moravě, která na základě pokusného ověřování poskytuje dětem 1. stupně domácí vzdělávání a zajišťuje pro rodiče žáků zařazených do vzdělávání metodickou pomoc.

Úspěšná spolupráce a velmi dobré vztahy jsou se zástupci Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ, registrované občanské sdružení) a s rodičovskou veřejností, o čemž svědčí společně pořádané akce pro děti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 14 904/03-21 ze dne 7. července 2003.
2. Zřizovací listina schválená Zastupitelstvem Městského obvodu Ostrava - Jih ze dne 24. října 2002.
3. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. ledna 2001, čj. OSO/988/00.
4. Udělení Statutu fakultní školy Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity z 22. 10. 1996.
5. Výkaz o základní škole (podle stavu k 3. září 2003).
6. Organizace základní školy k 1. září 2003.
7. Organizační řád splatností od 1. dubna 2003.
8. Školní řád s platností od 1. září 2003.
9. Roční plán organizace pro školní rok 2003/2004.
10. Orientační plán činnosti – organizace školního roku 2003/2004.
11. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků všech ročníků (školní rok 2003/2004).
12. Písemné podklady řídicí, organizační a kontrolní činnosti vedení školy ve školním roce 2003/2004.
13. Časově tematické plány sledovaných předmětů.
14. Písemné žákovské práce ve sledovaných předmětech.
15. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003.
16. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru školství, mládeže a sportu čj. ŠMS/4994/01/Mu ze dne 29. listopadu 2001 s účinností od 1. ledna 2001.

17. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje., odboru školství, mládeže a sportu čj. ŠMS/4994/02/Mu ze dne 8. listopadu 2002 o vyřazení mateřské školy ze sítě škol a předškolních zařízení.
18. Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2003 Škol (MŠMT) V 1-01 ze dne 2. října 2003.
19. Rozhodnutí o zařazení dětí do mateřské školy (za období 2000 – 2003), evidenční listy (za období 2000 – 2003), přehledy o docházce dětí ve školním roce 2003/2004.
20. Školní vzdělávací program na školní rok 2003/2004 (včetně vnitřního, provozního a organizačního řádu), schválený pedagogickou radou mateřské školy dne 30. srpna 2003 a upřesněním dne 27. září 2003.
21. Třídní programy všech tříd pro školní rok 2003/2004.
22. Přehledy výchovné práce všech tříd ve školním roce 2003/2004.
23. Zápisy pedagogických rad ve školním roce 2003/2004.
24. Výsledky dětských prací z výtvarné a pracovní výchovy, grafická cvičení.
25. Záznamy pedagogické diagnostiky ve školním roce 2003/2004.
26. Individuální plány dětí logopedických tříd.
27. Fotodokumentace.

ZÁVĚR

Výuka všech sledovaných předmětů kromě některých hodin anglického jazyka, kde je odborná způsobilost orientována na jiný cizí jazyk, je zajištěna učiteli s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Perspektivní i průběžná zodpovědná příprava učitelů na výuku pozitivně ovlivňuje její kvalitu. Vedení školy umožňuje pedagogům pravidelně se zúčastňovat vzdělávacích akcí, což se promítá do jejich praktické činnosti.

Materiálně-technické zabezpečení výuky je celkově na běžné úrovni. Učebny jsou dostatečně velké, umožňují zařazování relaxačních činností (práce v kruhu a jiné aktivity). Zařízeny jsou starším žákovským nábytkem, učební prostředí je zejména na 1. stupni esteticky podnětné. Výhodou jsou tři vhodně vybavené počítačové učebny, které navštěvují žáci jak v průběhu výuky, tak i v rámci činností kroužků. Žáci pracují s ucelenými řadami učebnic. Vyučující mají k dispozici potřebné množství didaktických pomůcek, které účelně využívají.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v navštívených hodinách byly na velmi dobré úrovni. Vyučovací čas byl účelně využíván, rovněž metody a formy práce byly vhodně voleny. Dětem byla během vyučování poskytována individuální pomoc. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vypracovány individuální vzdělávací programy. Rozsah výuky odpovídá na 1. stupni učebnímu plánu vzdělávacího programu Obecná škola, na 2. stupni Základní škola. Škola zajišťuje spolupráci s rodiči žáků zařazených do pokusného ověřování programu domácího vzdělávání, přezkoušení žáků probíhá v souladu s dohodnutými pokyny. Žáci 7. – 9. ročníků mají dle svého zaměření možnost výběru z několika volitelných předmětů. Ve škole je bohatá nabídka zájmových kroužků (celkem 17) s vysokou návštěvností dětí. Obdivuhodná je prezentace školy na veřejnosti a úspěšnost žáků v olympiádách a různých soutěžích. V rámci spolupráce s Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity škola získala Statut fakultní školy.

ZŠ v období od data konání poslední inspekce (duben 1998) až po současnost vykazuje trvale velmi dobré výsledky. Kladné hodnocení zasluhuje mimo jiné příkladné vedení dokumentace, kritická analýza současného stavu s vymezením kladů a nedostatků včetně reálné prognózy.

Oblasti organizace činnosti a provozu MŠ a systém vedení zaměstnanců umožňují efektivně realizovat výchovně-vzdělávací program předškolního zařízení v plném rozsahu. Hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců je na velmi dobré úrovni a má pozitivní dopad na kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti.

Materiálně-technické zabezpečení MŠ (prostory, vybavení) včetně zázemí pro pobyt dětí na školní zahradě je průměrné.

Výchovně-vzdělávací program MŠ je zpracován na základě znalosti místních podmínek, je rozšířen o značný počet nadstandardních aktivit, je realizovatelný, pedagogické záměry jsou stanoveny v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy. Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce v MŠ dokladují průběžné naplňování pedagogických cílů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Isabela Hobzová
Členové týmu	Mgr. Věra Dufková
	Mgr. Václav Leikep
	Mgr. Vladislav Vančura
	Mgr. Jarmila Němečková
Další zaměstnanci ČŠI	Jaroslava Sivková Hana Strachotová	

V Opavě dne 30. března 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. dubna 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiří Bakončík

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj. Husova 17, 746 01 Opava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Moravskoslezský kraj - KÚ odbor školství, mládeže a sportu 28. října 2002 702 18 Ostrava	2004-05-10	n5-1087/04-5113
Statutární město Ostrava Městský obvod – Jih Horní 3 700 30 Ostrava	2004-05-10	n5-1088/04-5113

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2004-05-03	N5-1085/04-5113	Připomínky byly podány.